
ХАУСТОВА МАРИНА ГЕННАДІЇВНА,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри
теорії держави і права Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого,
Україна, м. Харків
ORCID 0000-0002-8684-0646

УДК 340.11

Міжнародні стандарти в контексті євроінтеграційних процесів в Україні

Аналізуються поняття та види міжнародних правових стандартів, які набувають все більшого значення в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів. Серед них міжнародні стандарти забезпечення й захисту прав і свобод людини, європейські принципи і стандарти публічного права, міжнародні стандарти місцевого самоврядування, міжнародні виборчі стандарти, стандарти у сфері захисту інтелектуальної власності, адміністративного законодавства тощо. Сьогодні сприйняття європейських орієнтирів відбувається завдяки процесу європейської інтеграції, який є стратегічним вектором розвитку української держави.

Ключові слова: глобалізація, інтеграція, міжнародні правові стандарти, імплементація, національна правова система, адаптація.

Вступ. Законом України від 16 вересня 2014 р. ратифіковано Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, – з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію з ЄС). Значення цієї події для України важко переоцінити, адже вона нарешті створила підґрунтя для подальших стратегічних реформаційних процесів у всіх сферах суспільного життя, що

в сукупності забезпечать утвердження й визнання в державі європейських цінностей поваги до прав людини і основоположних свобод, демократії, верховенства права. Одним із зобов'язань України, закріплених у Преамбулі до Угоди про асоціацію з ЄС, є поступова адаптація законодавства України до асquis ЄС відповідно до напрямів, визначених у цій Угоді, та ефективне її виконання.

Актуальність теми дослідження. У сучасному житті, в умовах глобалі-

заційних та інтеграційних процесів все більшого значення набувають міжнародні стандарти забезпечення й захисту прав і свобод людини, європейські принципи і стандарти публічного права й адміністративного законодавства [1, с. 33–34]. Сьогодні сприйняття європейських орієнтирів часто відбувається завдяки процесу європейської інтеграції, який є стратегічним вектором розвитку української держави [2, с. 12].

Виклад основного матеріалу. Європейська практика, на засадах якої впроваджуються правові стандарти, свідчить про наявність *обов'язкових стандартів* і стандартів, які мають *рекомендаційний характер*. *Обов'язкові* правові стандарти виражаються у правових нормах, які зобов'язують до належної поведінки. Саме ця особливість стандартів багато в чому визначає загальний напрям розвитку правової системи, оскільки за своєю правовою природою такі норми належать до норм-принципів, а отже, мають установчий характер. Необов'язкові стандарти, які мають рекомендаційний характер, – це породження міжнародного права ХХ ст., коли «швидкість» їх розвитку не збігалася з можливостями й бажаннями окремих держав. Поділ європейських правових стандартів на згадані різновиди обумовив функціонування права у звичайному розумінні, тобто такого, яке має обов'язковий характер, і так званого «м'якого» права. Міжнародні стандарти існують у будь-якій сфері правового регулювання, проте вони здебільшого ототожнюються зі стандартами, які регулюють технічну сферу, оскільки є найпоширенішими.

Однак сьогодні важко уявити будь-яку сферу суспільного життя, у якій би не існувало загальноновизначених міжнародних стандартів. Європейські правові стандарти формуються в рамках двох найбільших регіональних міжнародних об'єднань – Ради Європи і Європейського Союзу.

Рада Європи встановлює передусім стандарти в гуманітарній сфері: щодо захисту прав людини, охорони довкілля, конституційного права, що зумовлено цілями й метою її функціонування. Європейський Союз – через директиви, регламенти й інші нормативно-правові акти – встановлює стандарти більшості сфер життєдіяльності населення ЄС.

Основним джерелом стандартів ЄС є Установчі договори. Наприклад, Договір про функціонування ЄС містить стандарти у таких пріоритетних сферах суспільних відносин, як права людини, транспорт, сільське господарство й рибальство, економічна й монетарна політика, зайнятість, соціальна політика тощо. Лісабонський договір, який набув чинності 1 грудня 2009 р., запровадив новий вид стандартів ЄС – так звані «спільні цінності» ЄС. Стаття 2 Договору про ЄС (ДЄС) визначає, що «Союз ґрунтується на цінностях пошани до людської гідності, свободи, демократії, рівності, верховенства права й шанування прав людини, включаючи права меншин. Ці цінності є спільними цінностями всіх держав-членів у суспільстві, де панують плюралізм, недискримінація, толерантність, справедливість, солідарність і рівність між жінками й чоловіками» [3, с. 643, 644].

Слід зазначити, що саме при розвитку «стандартизації» в європейському праві відбувається своєрідне відпрацювання методів регулювання суспільних відносин у ЄС.

Визначаючи європейський правовий стандарт як окрему категорію норм європейського права, потрібно зауважити, що цей термін вживається у *широкому значенні* як «правовий стандарт» і включає такі елементи, як загальні принципи права ЄС і «спільні цінності» ЄС – вони стосуються прав людини, довкілля, економічних питань та ін. Класичним прикладом їх закріплення є Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р., яка формулює їх у формі принципів. Зміст цих принципів багато в чому визначається Європейським судом з прав людини, який суттєво впливає на їх змістове наповнення. І звичайно, ці вимоги є основоположними для права України.

У *вузькому значенні* цей термін має специфічний зміст і не збігається із поняттям «правовий стандарт», наприклад це *стандарти в технічній сфері*, які ухвалюються Європейським комітетом стандартизації, тобто за своїм змістом є технічною публікацією, яка використовується як норма, правило, настанови чи визначення. Отже, по суті, вони стосуються продукції, послуг або систем. І виступають базою для зближення і взаємодії в рамках зростаючого ринку в різних галузях промисловості.

Сьогодні в міжнародному праві *de facto* створена й успішно функціонує ціла система стандартів, які регламентують різні аспекти міжнародних

відносин. Частина з них належить до пріоритетних сфер міжнародних відносин. Але залишається відкритим питання, які з цих стандартів корисні українським законотворцям.

Основним орієнтиром розвитку вітчизняної правової системи проголошується *пріоритет людської особистості, її прав і свобод*, який знайшов своє відображення у ст. 3 Конституції України. А ст. 59 Конституції закріпила право на правову допомогу кожному громадянину України, у тому числі і безоплатну. Це *право на правову допомогу*, гарантоване підп. «с» ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, прийнятої 11 квітня 1950 р. Радою Європи, ратифікованою Законом України №475/97ВР від 17 липня 1997 р.

Одним із найбільш яскравих феноменів політичної глобалізації, сучасних державотворчих процесів в Україні є *сприйняття міжнародних виборчих стандартів*, що мають велику політико-правову цінність. Така цінність міжнародних виборчих стандартів стала особливо очевидною у ХХІ ст., коли багато держав у рамках міжнародного публічного права гармонізують принципи, на яких будують їх правові системи, визнаючи право громадян на рівний доступ до інформації, на участь в управлінні країною, право обирати та бути обраними як основні права людини.

Слід мати на увазі, що *прецедентна практика Європейського суду з прав людини* сьогодні фактично імплементується в національну правову систему України, оскільки сама Конвенція дає Європейському суду право фактичного

тлумачення положень Конвенції, а національні судові органи починають дедалі частіше посилатися на прецедентні рішення Європейського суду при вирішенні питань у межах національної судової юрисдикції. Таким чином, Конвенція з прав людини й міжнародні стандарти, які виникли на підставі прецедентної практики Європейського суду з прав людини, складають ту правову основу, на якій будуються правові принципи національного регулювання відносин держави (державних органів) й особи (юридичної або фізичної). Наприклад, захисний режим Конвенції встановлений для права власності, яке має забезпечуватися державою, а ст. 1 Протоколу 1 до Конвенції передбачає, що «кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном».

Функціонування міжнародних правових стандартів не обмежується лише юрисдикцією Європейського суду з прав людини. Міжнародні правові стандарти функціонують і у сфері інших міжнародних юрисдикційних органів і, зокрема, у сфері міжнародного комерційного арбітражу, особливо при розгляді так званих інвестиційних спорів, де відповідальність за дотримання загальноновизнаних міжнародних стандартів покладено на державні органи. Наприклад, стандарт справедливого й однакового відношення (fair and equitable treatment), стандарт мінімального відношення, стандарт ефективності використання юридичних засобів захисту й стандарт стабільності й визначеності юридичних зв'язків (res judicata) дуже часто використовуються міжнародними арбітражними інституціями [4, с. 100].

Окрім цього, в умовах глобалізації на світовому ринку права на результати інтелектуальної діяльності відіграють визначальну роль в економіці нарівні з товарами та послугами, при цьому частка ринку інтелектуальної власності має стійку тенденцію до зростання. Як свідчать останні дослідження і статистичні дані, економічні показники безпосередньо залежать від ефективності механізмів захисту прав інтелектуальної власності. Отже, запровадження надійних режимів охорони прав інтелектуальної власності є ключовим для досягнення Україною свого економічного потенціалу.

Упродовж декількох років Україна є пріоритетною країною для Європейського Союзу у сфері захисту прав інтелектуальної власності. У звіті Європейської Комісії про охорону та захист інтелектуальної власності у третій країнах за 2013 р. зроблено висновки про те, що піратство і підробки залишаються головними проблемами України. Нещодавно Урядом України було розпочато роботу над проектом «Національної стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності України на період до 2020 року» з метою підвищення рівня правової, інституційної та соціальної бази до міжнародних стандартів, а також для створення, охорони, захисту та найбільш повного використання продуктів інтелектуальної власності. Це чіткий сигнал, який свідчить про те, що Україна взяла курс на зміцнення режиму охорони прав інтелектуальної власності. Робота над запровадженням нової національної стратегії має надзвичайно великий потенціал для забезпечення виконання

Україною своїх зобов'язань у межах Угоди про асоціацію між Україною та ЄС включно зі створенням поглибленої і всеосяжної зони вільної торгівлі (далі – ПВЗВТ) [5].

Як зазначено на офіційному порталі органів виконавчої влади України, Угода за своїм обсягом і тематичним охопленням є найбільшим міжнародно-правовим документом за всю історію України та найбільшим міжнародним договором з третьою країною, коли-небудь укладеним ЄС. Вона визначає якісно новий формат відносин між Україною та ЄС на принципах «політичної асоціації та економічної інтеграції» і слугує стратегічним орієнтиром системних соціально-економічних реформ в Україні. Передбачена Угодою ПВЗВТ між Україною та ЄС визначатиме правову базу для вільного переміщення товарів, послуг, капіталів, частково робочої сили між Україною та ЄС, а також регуляторного наближення, спрямованого на поступове входження економіки України до спільного ринку ЄС [6].

Питанням захисту прав інтелектуальної власності присвячена гл. 9 розд. IV Угоди. Частиною I передбачені загальні положення, зокрема, цілі та характер і сфера дії зобов'язань. Угодою визначені дві цілі у сфері інтелектуальної власності: спрощення створення і комерційного використання інноваційних продуктів та продуктів творчої діяльності на території Сторін, а також досягнення належного та ефективного рівня охорони і захисту прав інтелектуальної власності.

У сфері захисту прав інтелектуальної власності основна увага приді-

ляється трьом складовим: належному впровадженню стандартів щодо справляння мита з прав інтелектуальної власності, закріплених у Виконавчій Директиві 2004/48/ЄС та Регламенті №608/2013; вжиттю ефективних заходів проти підробок і піратства з метою протидії порушенням прав інтелектуальної власності та посиленню боротьби з Інтернет-піратством [7].

Чільне місце серед напрямів, визначених в Угоді про асоціацію з ЄС, посідає *боротьба зі злочинністю та корупцією; співробітництво у боротьбі з тероризмом; боротьба з легалізацією (відмиванням) коштів та фінансуванням тероризму; співробітництво у боротьбі з незаконним обігом наркотичних засобів, прекурсорів та психотропних речовин; правове співробітництво*. Адже в умовах сучасної глобалізації саме ці напрями міжнародного співробітництва набули стратегічного значення, оскільки спрямовані на створення загальноєвропейського простору свободи, безпеки і правосуддя, захист держав від загроз, що здатні перешкодити їх подальшому розвитку та становлять небезпеку для всього світу. Зважаючи на це, значна частина Угоди про асоціацію з ЄС присвячена співробітництву у сфері юстиції та безпеки.

У цьому контексті слід зазначити, що правове регулювання напряму боротьби зі злочинністю та корупцією в Україні останніми роками зазнало концептуальних змін, адже починаючи з 2012 р. почали ухвалюватися законодавчі акти у цій сфері, які не тільки впроваджують істотно нові правові інститути, більшість з яких раніше не

були відомі національному законодавству і являють собою імплементацію європейських стандартів, а й уособлюють нову ідеологію кримінального судочинства, сутність якої полягає у визнанні найвищою цінністю права [8, с. 48] і свободи людини, а їх забезпечення і захист – обов'язком держави, що має виконуватися її уповноваженими органами з дотриманням європейських стандартів у галузі прав людини та здійснення правосуддя. Серед таких законодавчих актів перш за все потрібно назвати Кримінальний процесуальний кодекс (КПК) України, прийнятий 13 квітня 2012 р., який заклав підґрунтя подальших законодавчих новацій у царині кримінального судочинства. Змагальність кримінального провадження; розмежування кримінальних процесуальних функцій; істотне розширення судового контролю під час досудового розслідування і процесуальних можливостей сторони захисту щодо збирання відомостей про факти, що можуть бути судовими доказами; впровадження принципу незмінності участі прокурора в кримінальному провадженні; кардинальна зміна моделі початкового етапу кримінального провадження – це лише невелика частка тих концептуальних змін, що відбулися в кримінальному процесуальному законодавстві України з прийняттям нового КПК України, і які спрямовано на впровадження європейських цінностей і стандартів захисту прав і свобод людини до сфери кримінального судочинства [9, с. 105]. У цьому ж контексті не можна також не відзначити зміни до КПК України, внесені Законом України «Про внесення змін до

Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо виконання рекомендацій, які містяться у шостій доповіді Європейської комісії про стан виконання Україною Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України, стосовно удосконалення процедури арешту майна та інституту спеціальної конфіскації» від 18 лютого 2016 р., якими істотно змінено порядок арешту майна, зокрема, з метою забезпечення спеціальної конфіскації, передбачено можливість арешту майна третьої особи за наявності достатніх підстав вважати, що воно підлягатиме спеціальній конфіскації, тощо.

У нормах КПК України імплементовані міжнародно-правові стандарти, що містяться: у п. «d» ч. 3 ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: «Кожний обвинувачений у вчиненні кримінального правопорушення має щонайменше такі права: ...d) допитувати свідків обвинувачення або вимагати, щоб їх допитали, а також вимагати виклику й допиту свідків захисту на тих самих умовах, що й свідків обвинувачення»; а також у п. «e» ч. 3 ст. 14 Міжнародного пакту про громадянські та політичні права: «Кожен має право при розгляді будь-якого пред'явленого йому кримінального обвинувачення як мінімум на такі гарантії на основі цілковитої рівності: ...e) допитувати свідків, які дають проти нього показання, або мати право на те, щоб цих свідків було допитано, і мати право на виклик і допит його свідків на тих самих умовах, які існують для свідків, що дають показання проти нього» [10, с. 98, 99].

Адаптаційні процеси в напрямі євроінтеграції України знайшли своє відображення і в новітньому законодавстві, що також є джерелом кримінального процесуального права України, а саме: у законах України «Про безоплатну правову допомогу» від 2 червня 2011 р., «Про забезпечення права на справедливий суд» від 12 лютого 2015 р., «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 р., «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14 жовтня 2014 р., «Про державне бюро розслідувань» від 12 листопада 2015 р., «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 р., «Про пробацію» від 5 лютого 2015 р. тощо.

У галузі енергетики Угода про асоціацію передбачає поглиблення співпраці сторін з метою досягнення ринкової інтеграції включно зі зближенням енергетичного законодавства, створення ринків енергетики, на яких діятимуть наближені до законодавства ЄС правила і стандарти. З цією метою Україна має розширювати співробітництво з європейськими та міжнародними організаціями зі стандартизації у сфері енергетики. Додаток XXVII до Угоди про асоціацію містить перелік більш ніж 30 регламентів і директив ЄС, з якими Україна має гармонізувати своє законодавство (ст. 337).

У сфері транспорту співпраця України та Євросоюзу здійснюватиметься на основі спеціальних транспортних угод, а також міжнародних угод, сторонами яких вони є, та шляхом їх участі в міжнародних організаціях. Україна поступово зближуватиме своє законодавство з діючими стандартами та політиками Євросоюзу, здій-

снюючи імплементацію заходів, які містяться у Додатку XXXI до Угоди про асоціацію.

При здійсненні промислової і підприємницької політики Україна має враховувати визнані міжнародні принципи і стандарти. Це стосується насамперед діяльності малих і середніх підприємств. Україна запровадить гарну практику стосовно методів регулювання, яка включає принципи ЄС (статті 378, 379).

Надання фінансових послуг має здійснюватися на основі зближення законодавства України з визнаними міжнародними стандартами стосовно регулювання й нагляду. Відповідний перелік *aquis* ЄС у цій сфері міститься у гл. 6 розд. IV Угоди про асоціацію.

Управління державними фінансами, куди входять бюджетна політика, внутрішній контроль та зовнішній аудит, має здійснюватися на основі міжнародних стандартів (ст. 346).

Визнання розвитку місцевого самоврядування одним із пріоритетних напрямів державної політики в рамках євроінтеграційних процесів, ратифікація Україною Європейської хартії місцевого самоврядування та Додаткового протоколу до неї зумовлюють необхідність здійснення поступальних кроків щодо підтримки місцевого самоврядування, забезпечення його відповідності міжнародно-правовим стандартам муніципальної демократії, розширення діапазону і вдосконалення механізму захисту муніципальних прав особистості, якісного перетворення системи владних відносин на регіональному та місцевому рівнях територіальної організації влади. Ре-

формування системи місцевого самоврядування вимагає більш повного приведення національного законодавства у відповідність із принципами Європейської Хартії місцевого самоврядування [11, с. 138, 139], в якій передбачені такі стандарти, а саме, принцип пріоритетності прав і свобод громадян у сфері місцевого самоврядування, чітке правове регулювання комунальної власності, дохідної частини місцевих бюджетів, гарантії прав органів місцевого самоврядування у відносинах із місцевими органами виконавчої влади тощо. Адже саме вдосконалена система нормативно-правових актів у цій сфері повинна стати основою вироблення та реалізації засад інноваційної моделі суспільного та державного розвитку, визначити чіткий розподіл владних повноважень, який забезпечить збалансованість у владі, убезпечить державу від конфліктів, авторитаризму та стане наступним кроком на шляху до виконання таких програмних положень, як утвердження демократичної, соціальної, правової держави в Україні [12, с. 85].

Процес імплементації міжнародних норм у внутрішнє законодавство нашої держави потребує систематизації. Оскільки на шляху до інтеграції в Європейський Союз нашої держави доведеться імплементувати значний

масив міжнародних та регіональних норм, що містять європейські цінності, обов'язкова імплементація яких має стати стрижнем, на якому надалі будуть будуватися відносини між Україною та Євросоюзом. Важливим кроком на цьому шляху, без сумніву, має стати проведення конституційної реформи в рамках тісної співпраці між державою та громадянським суспільством. Адже незважаючи на те, що положення існуючої Конституції є похідними від загальних та європейських принципів права, наразі цей документ все ж не відповідає викликам, що постали перед Україною як сучасною європейською державою. Саме внесення змін, а можливо і підготовка нового тексту Конституції України має закласти нові механізми взаємодії між нашою державою та Європейським співтовариством. Окрім цього, необхідно провести систематизацію міжнародних норм, що наразі діють у внутрішньому законодавстві, створити нові, більш дієві, механізми імплементації тощо [12, с. 89].

Висновок. Отже, на сьогодні очікується, що Україна наблизилася до європейських стандартів як технічного, так і нетехнічного характеру. А реалізація Угоди про асоціацію відкриває для України перспективу залучення до процесу європейської інтеграції.

Список використаних джерел

1. Копиленко О., Києвцев О. Європейські стандарти в українському законодавчому процесі: можливість і доцільність // Проблеми застосування міжнародних стандартів у правовій системі України / за заг. ред. С. Б. Кубка. Київ: ПрАТ «Юрид. практика», 2013. 608 с.
2. Хаустова М. Г. Проблема організаційно-правового забезпечення гармонізації законодавства України до законодавства Європейського Союзу // *Проблеми законності*: зб. наук. пр. / відп. ред. В. Я. Тацій. Харків: Нац. ун-т «ЮАУ», 2013. Вип. 121. С. 12–29.

3. Яковюк І. В. Правові основи інтеграції до ЄС: загальнотеоретичний аналіз: монографія / І. В. Яковюк. Харків : Право, 2013. 760 с.
4. Фулей Т. Вплив практики Європейського Суду з прав людини на судову практику України: підходи та виміри. *Право України*. 2015. №2. С. 98–112.
5. Розвиток і захист інтелектуальної власності в Україні. URL: http://sips.gov.ua/i_upload/file/Ukraine_IP_Report_UKRAINE_LR.pdf.
6. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. URL: http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=246581344.
7. Про схвалення Рекомендації Ради асоціації між Україною та ЄС про імплементацію Порядку денного асоціації між Україною та ЄС: Розпорядж. Каб. Міністрів України від 13 берез. 2015 р. №207-р [On Approval of the Recommendations of the Association Council between Ukraine and the EU on the Implementation of the Association Agenda between Ukraine and the EU: Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine of March 13, 2015 No.207-p]. URL: http://www.kmu.gov.ua/kmu/document/248046005/st06978%20UA_15-1%20final.pdf.
8. Муравйов В. Зближення законодавства України з правом Європейського Союзу: сучасний стан та перспективи. *Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка*. 2007. №35–36. С. 48.
9. Шило О. Г. Проблеми адаптації кримінального процесуального законодавства України. *Вісн. Нац. акад. прав. наук України*. 2016. №3 (86). С. 102–110.
10. Капліна О. В. Імплементация міжнародно-правових стандартів у кримінальному провадженні України. *Вісн. Нац. акад. прав. наук України*. 2016. №3 (86). С. 98–101.
11. Петришин О. О. Правові засади місцевого самоврядування в зарубіжних країнах та Україні: теоретико-правовий та порівняльний аналіз: монографія. Харків: Право, 2014. 192 с.
12. Петришин О. В., Петришин О. О. Міжнародні стандарти місцевого самоврядування в контексті євроінтеграційних процесів в Україні. *Вісн. Нац. акад. прав. наук України*. 2016. №1(84). С. 84–91.

References

1. Kopylenko O., Kyivets O. (2013) Yevropeiski standarty v ukrainskomu zakonodavchomu protsesi: mozhlyvist i dotsilnist [European standards in the Ukrainian legislative process: possibility and expediency]. *Problemy zastosuvannya mizhnarodnykh standartiv u pravovii systemi Ukrainy - Problems of application of international standards in the legal system of Ukraine* (Kubka Ye.B. Eds.). K.: PrAT «Yurydychna praktyka» [In Ukrainian]
2. Khaustova M.H. (2013) Problema orhanizatsiino-pravovoho zabezpechennia harmonizatsii zakonodavstva Ukrainy do zakonodavstva Yevropeiskoho Soiuzu [The problem of organizational and legal support of harmonization of the Ukrainian legislation with the legislation of the European Union]. (Tatsii V.Ya Eds.). *Problemy zakonnosti. Akadem. zb. nauk. pr. - Problems of legality. Academ. collection of scientific papers*, Kh.: Nats. un-t «YuAU», 121, 12-29. [In Ukrainian]
3. Yakoviuk I.V. (2013) Pravovi osnovy intehratsii do YeS: zahalnoteoretychnyi analiz [Legal framework of integration into the EU: General Theoretical Analysis] Kh.: Pravo, [In Ukrainian]
4. Fulei T. (2015) Vplyv praktyky Yevropeiskoho Sudu z prav liudyny na sudovu praktyku Ukrainy: pidkhody ta vymiry [The Impact of the European Court of Human Rights on jurisprudence in Ukraine: approaches and Measurements] *Pravo Ukrainy*. –Law of Ukraine, 2, 98–112. [In Ukrainian]
5. Rozvytok i zakhyst intelektualnoi vlasnosti v Ukraini [development and protection of intellectual property in Ukraine] sips.gov.ua Retrieved from : http://sips.gov.ua/i_upload/file/Ukraine_IP_Report_UKRAINE_LR.pdf [In Ukrainian]
6. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta yevropeiskym Soiuzom [Ukraine-European Union Association Agreement] kmu.gov.ua Retrieved from: http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=246581344[In Ukrainian]
7. Pro skhvalennia Rekomendatsii Rady asotsiatsii mizh Ukrainoiu ta YeS pro implementatsiiu Poriadku dennoho asotsiatsii mizh Ukrainoiu ta YeS : Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 13 bereznia 2015 r. #207- r [On Approval of the Recommendations of the Association Council between Ukraine and the EU on the Implementation of the Association Agenda between Ukraine and the EU :

- Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine of March 13, 2015 No.207-p] (2015). kmu.gov.ua Retrieved from: http://www.kmu.gov.ua/kmu/document/248046005/st06978%20UA_15-1%20final.pdf. [In Ukrainian]
8. Muraviov V. (2007) Zblyzhennia zakonodavstva Ukrainy z pravom Yevropeiskoho Soiuzu: suchasnyi stan ta perspektyvy [convergence of Ukraine's Legislation with the Laws of the European Union: Current State and Prospects] Visn. Kyiv. nats. un-tu im. Tarasa Shevchenka. – Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv, 35–36, 48. [In Ukrainian]
 9. Shylo O. H. (2016) Problemy adaptatsii kryminalnogo protsesualnogo zakonodavstva Ukrainy [The Problems Issues of the adaptation of the criminal procedural legislation of Ukraine] Visn. Natsionalnoi akademii pravovykh nauk Ukrainy– Bulletin of the National Academy of Sciences of Ukraine, 3 (86), 102–110. [In Ukrainian]
 10. Kaplina O. V. (2016) Implementatsiia mizhnarodno-pravovykh standartiv u kryminalnomu provadzheni Ukrainy [The implementation of international legal standards in criminal proceedings of Ukraine] Visn. Natsion. akad. pravovykh nauk Ukrainy. – Bulletin of the National Academy of Sciences of Ukraine, 3 (86), 98–101. [In Ukrainian]
 11. Petryshyn O.O. (2014) Pravovi zasady mistsevoho samovriaduvannia v zarubizhnykh krainakh ta Ukraini: teoretyko-pravovi ta porivnialnyi analiz [Legal basis for local Self-government in foreign countries and Ukraine: theoretical, legal and comparative analysis] Kh.: Pravo, [In Ukrainian]
 12. Petryshyn O. V., Petryshyn O. O. (2016) Mizhnarodni standarty mistsevoho samovriaduvannia v konteksti yevrointehratsiinykh protsesiv v Ukraini [International Standards for Local Self-Government in the Context of Eurointegration Processes in Ukraine] Visn. Natsion. Akad. pravovykh nauk Ukrainy. – Bulletin of the National Academy of Sciences of Ukraine, 1(84), 84–91. [In Ukrainian]

Хаустова М. Г., кандидат юридических наук, доцент кафедры теории государства и права Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого, Украина, г. Харьков

ORCID 0000-0002-8684-0646

Международные стандарты в контексте евроинтеграционных процессов в Украине

Анализируются понятия и виды международных правовых стандартов, которые приобретают все большее значение в условиях глобализационных и интеграционных процессов. Среди них: международные стандарты обеспечения и защиты прав и свобод человека, европейские принципы и стандарты публичного права, международные стандарты местного самоуправления, международные избирательные стандарты, стандарты в сфере защиты интеллектуальной собственности, административного законодательства и др. На сегодняшний день принятие европейских ориентиров происходит благодаря процессу европейской интеграции, который является стратегическим вектором развития украинского государства.

Ключевые слова: глобализация, интеграция, международные правовые стандарты, имплементация, национальная правовая система, адаптация.

Khaustova M., Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor of the Chair of Theory of State and Law Yaroslav the Wise National Law University, Ukraine, Kharkiv

ORCID 0000-0002-8684-0646

International Standards in the Context of Eurointegration Processes in Ukraine

The article analyzes the fact that in modern life the international standards for protection and defense of human rights, European principles and standards of public law and administra-

tive legislature become increasingly important in the conditions of globalization and integration processes.

European practice, on which legal standards are implemented, indicates the presence of mandatory standards and standards of advisory nature. Mandatory legal standards are expressed in the law regulations, which oblige to proper conduct. The main source of EU standards is the Founding Treaty. For example, the Treaty on the Functioning of the EU includes standards in such priority areas of public relations, as human rights, transport, agriculture and fisheries, economic and monetary policy, employment, social policy and so on. The Lisbon Treaty, which was entered into force on December 01, 2009, introduced a new kind of EU standards – the so-called «common values» of the EU. These values are the common values of all member states in a society, where pluralism, non-discrimination, tolerance, justice, solidarity and equality between women and men dominate. Optional standards, which are advisory in nature, are the product of the international law of XX century, when the «speed» of their development does not coincide with the capabilities and desires of individual states. However, nowadays it is difficult to imagine any sphere of public life, where generally recognized international standards would not exist. European legal standards are formed in two biggest regional international organizations – the Council of Europe and of the European Union.

It is noted that through the development of such «standardization» the European law undergoes some kind of working out of methods of regulation of social relations in the EU. Nowadays the whole system of standards that regulates various aspects of international relations is de facto created and successfully functions in international law.

Key words: globalization, integration, international legal standards, implementation, national legal system, adaptation.